

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

סֵדֵר

לְמוֹד יוֹמֵי יְרוּשָׁלַיִם

בְּנִקּוּד מְלֵא

הוֹצָאָה מִיַּחַדָּת בְּעִבּוּר הַסִּידִי בְּרִכְלֵב תַּלְמוּדֵי הַיִּכָּל הַקֹּדֶשׁ

שְׁלוֹמוֹדִים עַל פִּי הַדְרָכָת

מֶרֶן מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א

הַמְעוֹרָר לְלַמֵּד עַל פִּי סֵדֵר הַדָּרֵךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ מוֹהֲר"ן זי"ע

לְהִיּוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן כ"ח; ע"ו)

מִסְכַּת בְּרָכוֹת דְּפִים מ"ו – נ"ב

לְמוֹד לְיָמֵי שְׁבוּעַ פְּרִשְׁתַּת שְׁלַח

י' סִיּוֹן – ט"ז סִיּוֹן

שְׁנַת תשע"ד

יום ראשון – י' סיון

[דף מ"ז ע"א]

הַלְכָה ב'

מתני' בִּירְדָּה עַל פִּירוֹת הָאֵילָן "בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה" – יֵצֵא. עַל פִּירוֹת הָאֲדָמָה "בּוֹרֵא פְּרֵי הָעֵץ" – לֹא יֵצֵא. אִם אָמַר "שֶׁחֶבֶל" – יֵצֵא.

גמרא רַבִּי חֲזַקְיָה בְּשֵׁם רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא: דְּרַבִּי יוֹדֵה הִיא, דְּרַבִּי יוֹדֵה אֶת הָאֵילָנוֹת בְּקָשִׁים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: דְּבָרֵי הַכֹּל הִיא, פִּירוֹת הָאֵילָן בְּכֻלָּל פִּירוֹת הָאֲדָמָה, וְאִין פִּירוֹת הָאֲדָמָה בְּכֻלָּל פִּירוֹת הָעֵץ.

רַב הוֹנָא אָמַר: חוּץ מִן תֵּינִין וּמִן תַּפְת. מִתְּנִיתָא אָמְרָה בְּנִי: חוּץ מִן תֵּינִין, שְׁעַל תֵּינִין הוּא אוֹמֵר "בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן". חוּץ מִן תַּפְת, שְׁעַל תַּפְת הוּא אוֹמֵר "הַמוֹצִיא לָחֶם מִן הָאָרֶץ"!

תני: רבי יוסי אומר: כל המשנה על המטבע שמטבעו חכמים – לא יצא ידי חובתו. רבי יודה אומר: כל שנשתנה מברייתו ושונה ברכתו – לא יצא. רבי מאיר אומר: אפילו אמר "ברוך שברא החפץ הזה, מה נאה הוא זה" – יצא. רבי יעקב בר אחא בשם שמואל: הלכה כרבי מאיר.

מילתיה דרב אמרה כן! חד פרסוי אתא לגבי רב, כגין דאנא אכל פיפתי ולא אנא חפיים מברכא עליה, ואנא אומר: "ברוך דברא הדין פסא!" נפיק אנא ידי חובתי? אומר ליה: אין!

רב יהודה בשם אבא בר בר חנה: בר קפרא ותריין תלמידיו נתארחו: אצל בעל הבית בהדין פונדיקא דברפתא.

[דף מ"ז ע"ב]

אפיק קומיהון פרגן ואחונייא וקפלוטין, אמרי: נברך על קפלוטה – דו פטר אחונייתא ולא פטר פרגיתא. נברך על אחונייתא – לא פטר לא דין ולא דין. קפין חד ובירך על פרגיתא "שחבל נהיה בדברו" גחיה חכרית. אומר ליה בר קפרא: לא לזה גורגון, אלא לך לוגלן? זה עשה בגרגנותו, אתה, למה לגלגתה? ולזה

אָמַר: חָכֵם אֵיךְ בָּא, זָקֵן אֵיךְ בָּא? אָמַר: לֹא יֵצֵא שְׁנָתְךָ עַד שְׁמִתוֹ.

אָמַר רַבֵּי יוֹסֵי: הָא אֲזִילִין תְּרִין וְלֹא שְׁמַעִין מִיְּנָה בְּלוֹם! מִי בְּדִין? מִסְתַּבְּרָא, מְבָרַךְ עַל הַקְּפִלוּט. "שְׁחַבֵּל נְהִיָּה בְּדָבְרוֹ" – טְפִילָּה לֹא.

הַלְכָה ג'

מתני' עַל דְּבַר שְׂאִין גִּידוּלֵיו מִן הָאָרֶץ – אָמַר "שְׁחַבֵּל נְהִיָּה בְּדָבְרוֹ". עַל הַחֹמֶץ וְעַל הַגֹּבִי וְעַל הַנּוֹבְלוֹת – אָמַר: "שְׁחַבֵּל נְהִיָּה בְּדָבְרוֹ". רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר: כֹּל שֶׁהוּא מִין קָלָלָה – אֵיךְ מְבָרְכִין עָלָיו.

גמרא הֶחֱמִיץ יֵינוּ – אָמַר: "בְּרוּךְ דֵּיִן הָאֱמֶת". בָּא לְאֹכְלוֹ – אָמַר: "שְׁחַבֵּל נְהִיָּה בְּדָבְרוֹ".

רָאָה גֹבִי – אָמַר: בְּרוּךְ דֵּיִן הָאֱמֶת. בָּא לְאֹכְלָן – אָמַר "שְׁחַבֵּל נְהִיָּה בְּדָבְרוֹ".

רָאָה נֹבְלוֹת שֶׁנֶּשְׂרוּ – אָמַר: “בְּרוּךְ הַיָּיִן הַאֲמֵת”. בָּא לְאוֹכְלָן –
אָמַר: “בְּרוּךְ שֶׁהֵבֵל נִתְּיָה בְּדַבְּרוֹ”.

הַלְקָה ד'

מתני' הָיָו לְפָנָיו מֵיָיִן הַרְבֵּה, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶן
מִמֵּין שֶׁבָּעָה – עָלָיו הוּא מְבָרַךְ. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: עַל אֵי זֶה מֵהֶן
שִׁירְצָה.

[דף מ"ז ע"א]

גמרא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר: מַה פְּלִיגָן רַבִּי יוּדָה וְרַבָּנָן?
בְּשִׁתֵּיהֶן בְּדַעְתּוֹ לְאָכּוֹל פֶּת. אֲבָל אֵין בְּדַעְתּוֹ לְאָכּוֹל פֶּת – כֹּל עֹמֵא
מוֹדוּי: שְׂאֵם יֵשׁ בֵּינֵיהֶן מִמֵּין שֶׁבָּעָה – עָלָיו הוּא מְבָרַךְ.

אָמַר רַבִּי אַבְאָ: צְרִיף לְכַרְךָ בַּסּוּף. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: הֲדָא דְרַבִּי בָּא פְּלִיגָא עַל דְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לְוִי? דְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לְוִי אָמַר: מַה פְּלִיגִין רַבִּי יוּדָה וְרַבִּינָן? בְּשִׁתְּיָהּ בְּדַעְתּוֹ לְאָכּוֹל פֶּתַי. אָבָל אִם אֵין בְּדַעְתּוֹ לְאָכּוֹל פֶּתַי – כָּל עָמָא מוֹדִי: שְׂאֵם יֵשׁ בִּינֵיהֶן מִמֵּין שְׂבָעָה – עָלְיוֹ הוּא מְכַרְךָ. וּמַר רַבִּי בָּא: וְצְרִיף לְכַרְךָ בַּסּוּף. לֹא בִירְךָ – נַעֲשֶׂה טְפִילָה. דְתַנִּינָן תַּמּוּן: כָּל שֶׁהוּא עֵיקַר וְעִמּוֹ טְפִילָה – מְכַרְךָ עַל הָעֵיקַר וּפּוֹטֵר אֶת הַטְּפִילָה!

הֲדָא גְרִיזְמַתְהּ, רַבִּי יְרֵמְיָהּ בְּשֵׁם רַבִּי אַמִּי: מְכַרְךָ עַל תּוֹרְמוּסָה. אָמַר רַבִּי לְוִי: עַל שֵׁם (מַשְׁלֵי כַב) אֵל תִּגְזֹל דָּל כִּי דָל הוּא. עַד כְּדוֹן כְּשֵׁישׁ בְּדַעְתּוֹ לְאָכּוֹל פֶּתַי. לֹא הִיָּה בְּדַעְתּוֹ לְאָכּוֹל פֶּתַי – לֹא בְּדָתָהּ!

רַבִּין גְּמֻלִיאֵל זִוְגָה סֶלֶק גְּבִי אֵילִין דְּבֵית רַבִּי יַנְאִי. חֲמַתְהוֹן נְסָבִין וַיִּתָּא וּמְכַרְכִּין לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו.

[דף מ"ז ע"ב]

אָמַר לֹוֹן: וְעַבְדִּין כְּדִין?

רבי זעירא שְׁלַח, שָׁאֵל לְרַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָן. רַבִּי כְּהֵנָּא בְּשֵׁם
 רַבִּי אֲבִינָא: כָּל עָמָא מוֹדִי: שָׂאֵם יֵשׁ בִּינֵיהֶן מִמִּין שְׁבָעָה – עָלִיו
 הוּא מְבָרַךְ.

אָמַר רַבִּי זְעִירָא: וַיֵּאוֹת! מִן מַאֲן דִּיאָנָן חֲמִיין רַבָּנָן סְלָקִין לְרִישׁ
 יִרְחָא וְאֲבָלִין עֲנָבִין וְלֹא מְבָרְכִין בְּסוּפָתָה. לָאוּ בְּשֵׁישׁ בְּדַעְתּוֹ לְאָכּוֹל
 פִּתָּה?

הֵיךְ לְפָנָיו מֵינִין שְׁבָעָה, עַל אֵיזָה מַהֲנָן הוּא מְבָרַךְ? תַּמָּן אָמְרִין: כָּל
 הַקּוּדָם לְמַקְרָא – קוּדָם לְבִרְכָה, וְכָל הַסְּמוּדָ לְאַרְיָן – קוּדָם לְכָל.

הַלְכָה ה'

מתני' בִּירֵד עַל הַיַּיִן שְׁלִפְנֵי הַמְּזוּן – פֶּטֶר אֵת הַיַּיִן שְׁלֵאֲחֵר
 הַמְּזוּן.

בִּירֵד עַל הַפְּרָפֶרֶת שְׁלִפְנֵי הַמְּזוּן – פֶּטֶר אֵת הַפְּרָפֶרֶת שְׁלֵאֲחֵר
 הַמְּזוּן.

בִּירֵד עַל הַפֶּת – פֶּטֶר אֵת הַפְּרָפֶרֶת. בִּירֵד עַל הַפְּרָפֶרֶת – לֹא
 פֶּטֶר אֵת הַפֶּת. בֵּית שְׂמָאֵי אוֹמְרִים: אֵף לֹא מַעֲשֵׂה קְדִירָה.

גמרא אָמַר רַב הֶסְדָּא: לָא תְּגִינֵן אֱלָא: בִּירָךְ עַל תֵּינן שְׁלִפְנֵי
הַמְּזוּן – פֶּטֶר אֶת תֵּינן שְׁלֵאֲחַר הַמְּזוּן. אֲבָל אִם בִּירָךְ עַל תֵּינן
שְׁבַתוֹךְ הַמְּזוּן – לֹא פֶטֶר אֶת תֵּינן שְׁלֵאֲחַר הַמְּזוּן!

תָּמָן אָמְרִין: אֲפִילוּ בִּירָךְ עַל תֵּינן שְׁלִפְנֵי הַמְּזוּן – לֹא פֶטֶר אֶת
תֵּינן שְׁלֵאֲחַר הַמְּזוּן.

וְהֵא תְּגִינֵן: בִּירָךְ עַל תֵּינן שְׁלִפְנֵי הַמְּזוּן – פֶּטֶר אֶת תֵּינן שְׁלֵאֲחַר
הַמְּזוּן!

רַב הוּנָא וְרַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי: פְּהֵדִין דְּשַׁתֵּי קוֹנְדִיטוֹן. וְחֲרַנְה אָמַר:
פְּהֵדִין דְּשַׁתֵּי חֲמַר בְּתַר בִּילְנֵי.

רַבִּי חֶלְבּוֹ, רַב הוּנָא, רַב בְּשֵׁם רַבִּי תְּיָא רֹבָא: פַּת הַבָּאָה בִּיסְגִין
אַחַר הַמְּזוּן – טְעוּנָה בְּרַכָּה לְפָנֶיהָ

יום שלישי – י"ב סיון

[דף מ"ח ע"א]

וְלֹאֲחֲרֵיהּ. אָמַר רַבִּי אַמִּי: רַבִּי יוֹחָנָן פְּלִיגֵי! אָמַר רַבִּי מְנָא לְרַבִּי
הַזְקֵינָה: בְּפֹה הוּא פְּלִיגֵי? בְּשֹׂאֲכַל מֵאוֹתוֹ הַמִּין בְּאַמְצַע הַמְּזוּזָה?
אָמַר לִיה: אֲפִילוּ לֹא אָכַל מֵאוֹתוֹ הַמִּין בְּאַמְצַע הַמְּזוּזָה. אֲתָא רַבִּי
חֲנִי בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא: אֲפִילוּ לֹא אָכַל מֵאוֹתוֹ הַמִּין בְּאַמְצַע הַמְּזוּזָה.

אָמַר רַבִּי חֲנִינְא בַר סִיסַי: הוּזָן אֵילִין דְּנִשְׁפִּיא מִשְׁלַחִין לִיה
נִקְלָוִסִין. וְהוּהוּ שְׂבֵק לֹזַן בְּתַר מְזוּזָיָה, וּמְכַרְדָּה עֲלֵיהֶן תְּחִילָה וְסוּף.
רַב חוּנָה אָכַל תְּמָרִין עִם פִּיסְתִּיָה. אָמַר לִיה רַב הֵיאַ בַּר אֲשִׁי:
פְּלִיג אֵת עַל רַבְדָּה? שׁוּבְקִין בְּתַר מְזוּזָה וְאֵת מְכַרְדָּה עֲלֵיהֶן תְּחִילָה
וְסוּף! אָמַר לִיה: אֵינִין אֵינִין עֵיקָר נְגִיסְתִּי.

רַבִּי יוֹנָה וְרַבִּי יוֹסִי סָלְקוּן לְמִישְׁתֵּינִתִּיה דְּרַבִּי חֲנִינְא עֲנַתְנִיָה.
אֲפִיק קוּמִיהוּן פֶּת הַבָּאָה בְּבִיסְנִין לְאַחַר הַמְּזוּזָה. אָמְרִין: נִישְׁבּוּק
אוּלְפָנָה וְנִיתִי לָן לְמַתְנִיתָה. דְּתַנִּי: רַבִּי מְנָא אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי יוֹדָה

שָׁאֵמַר מִשׁוּם רַבֵּי יוֹסֵי הַגָּלִילִי: פֶּת הַבַּיִת בְּיַסְנִין לְאַחַר הַמְּזוּזָן –
מְעוֹנָה בְּרָכָה לְפָנֶיהָ וּלְאַחֶיהָ. אָמְרִי: מִכִּיּוֹן דָּהֵן יְהִידֵי וְרַבָּנָן
פְּלִיגִין עָלָיו – נַעֲבִיד פְּרַבָּנָן.

אָמַר מְרִינוּס בֵּי רַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ: אֲהֵן אָכַל גְּרִיזְמֵי וְסָלִית אַף עַל גַּב
דְּהוּא מְבָרַךְ עַל גְּרִיזְמָתָהּ בְּסוּפָה – לֹא פֶטַר סוּלְתָא. מַה? בְּבֵית
שְׂמַאי? דְּבֵית שְׂמַאי אָמְרִי: אַף לֹא מַעֲשָׂה קְדִירָה!

אָמַר רַבֵּי יוֹסֵי: דְּבָרֵי הַכֹּל הִיא. בְּיָרֵךְ עַל הַפֶּת – פֶּטַר אֵת
הַפְּרָפֶרֶת וְאֵת מַעֲשָׂה קְדִירָה; כְּדָבְרֵי בֵית הַלֵּל. בֵּית שְׂמַאי
אָמְרִים: לֹא פֶטַר אֵת מַעֲשָׂה קְדִירָה. אָכַל אִם בְּיָרֵךְ

[דף מ"ח ע"ב]

עַל הַפְּרָפֶרֶת תְּחִילָה – כָּל עָמַא מוֹדוּי דְלֹא פֶטַר אֵת הַפֶּת וְלֹא
מַעֲשָׂה קְדִירָה.

רַבֵּי אַבְא בְּרִיה דְּרַבֵּי פִפְי בְּעֵי: אֲהֵן דְאָכַל סוּלְתָא, וּבִדְעָתִיהָ מִיכּוּל
פִּיתָא,

מַהוּ מְבָרַךְ עַל סוּלְתָא בְּסוּפָה? רַבָּנָן דְּמִיסְרִין פְּשָׁטִין לָהּ: צָרִיךְ
לְבָרַךְ בְּסוּפָה.

הלקה ו'

מתני' היו יושבין – כל אחד ואחד מברך לעצמו. היסיבו – אחד מברך לכולן.

בא להן יין בתוך המזון – כל אחד מברך לעצמו. לאחר המזון – אחד מברך לכולן. ואומר על המוגמר, אף על פי שאין מביאין את המוגמר אלא לאחר סעודה.

גמרא רבי יהושע בן לוי אמר: בשבוע הבן היא מתניתא. הא בעל הבית בתוך ביתו – לא. תני רבי חיאי: אפילו בעל הבית בתוך ביתו.

תני: סדר סעודה, אורחין נכנסין ויושבין על הספסלין ועל הקתדרות עד שכולן מתפנסין.

הביאו להן יין – כל אחד ואחד מברך לעצמו. הביאו להן לידים – כל אחד ואחד נוטל ידו אחת.

יום רביעי – י"ג סיון

[דף מ"ט ע"א]

הביאו להן פרפרת – כל אחד ואחד מברך לעצמו. עלו והיסבו,
הביאו להן יין, אף על פי שבירך על הראשון – צריך לברך על
השני. ואחד מברך על ידי כולם.

הביאו להן לידים, אף על פי שנטל ידו אחת – צריך ליטול שתי
ידי. הביאו להם פרפרת, אחד מברך על ידי כולם. ואין רשות
לאורח ליכנס אחר שלש פרפראות.

תפון תנינן: סופה שבעה ביצד? גמר מלאכול – לא יתיר את
סופתו. אבל מוריד הוא את הכלים מן המנחה ולמעלה, בשביל
כבוד יום טוב האחרון. רבי אבא בר כהנא, רב חייא בר אשי
בשם רב: צריך אדם לפסול סופתו מבעוד יום. רבי יהושע בן לוי
אמר: צריך לקדש בתוך ביתו.

רבי יעקב בר אחא בשם שמואל: קידש בבית זה, ונמלך לאכול
בבית אחר – צריך לקדש.

רבי אחא, רבי היננא בשם רבי יהושע: מי שסופתו עריכה עליו
– מקדש ילי יום טוב האחרון בתוך ביתו, ועולה ואוכל בתוך
סופתו. אמר רבי אבין: ולא פליגין! מה דמר רב – בשלא היה
בדעתו לאכול בבית אחר. ומה דמר שמואל – בשתייה בדעתו
לאכול בבית אחר. אמר רבי מנא: אתיא

[דף מ"ט ע"ב]

דשמואל – ברבי חייא, ודרבי הושעיא – ברבי יהושע בן לוי.
אמר רבי אמי: זאת אומרת שנתלקין בפירות.

שאלו את בן זומא: מפני מה בא להן יין בתוך המזון – כל אחד
ואחד מברך לעצמו? אמר להן: מפני שאין בית תבליעה פנוי.
אמר רבי מנא: הדיא אמרה: אהן דעטיש גו מיכלא – אסיר
למימר "יים" בגין סבנתא דנפשא.

ואומר על המוגמר. מה בין מוגמר ובין יין? מוגמר – בולך
מריחין. יין – אחד הוא טועם.

רבי זעירא בשם רב ירמיה: מוגמר בין שחגלה עשן - צרוף לברך.

רבי ירמיה בעא מיבדוק לרבי זעירא, אמר ליה: ביצד הוא אומר על שמן ערב? אמר ליה: "אשר נתן ריח טוב בשמן ערב". אמר ליה: "אשר נתן ריח טוב בעצי בשמים".

יצחק בר אבא בר מחסיה ורב חננאל הוון יתבין. חד אמר: "ברוך שנתן ריח טוב בעצי בשמים". וחרנה אמר: "ברוך שנתן ריח טוב בעשב הארץ".

מתיב מן דמר "בעשב הארץ" למן דמר "בעצי בשמים": וכי עצים הן? אמר ליה: והכתיב (יהושע ב): **והטמנם בפשתי העץ**, וכי עצים הן?

סלקון לבית רב, ושמעון בר חונה בשם רב: "אשר נתן ריח טוב בעצי בשמים". גניבא אמר:

יום חמישי – י"ד סיון

[דף ג' ע"א]

שמן לזוהמא – אינו צריך לברך. אמר רבי יודן: ואפילו קווי לתוך ידו.

רבי חלב, רב הונא בשם רב: המרבץ אלינתית בתוך ביתו – אינו צריך לברך. אמר רב חסדא: על כולן הוא אומר: "אשר נתן ריח טוב בעצי בשמים" פר מן אהן מוספין דיימר: "אשר נתן ריח טוב בכיני בשמים".

הלכה ז'

מתני' הביאו לו מליח בתחילה ופת עמו – מברך על המליח ופותר את הפת, שהפת טפילה לו. זה הכלל: כל שהוא עיקר ועמו טפילה – מברך על העיקר ופותר את הטפילה.

גמרא רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן: מתנייתא עד שלא למדו סעודת מלכים ובמקום שעושים את המליח עיקר, אבל במקום שאין עושין את המליח עיקר – לא בדא.

רבי ירמיה בשם רב: פיתא ופרור – אומר על הפירור. במקום שעושין את הפירור עיקר. אבל במקום שאין עושין את הפירור עיקר – לא בדא.

רבי סימון בשם רבי שמעון בן לקיש, שקיזמי ופיתא – אומר על השקיזמי. במקום שעושין את השקיזמי עיקר. אבל במקום שאין עושין את השקיזמי עיקר – לא בדא.

הלכה ח'

מתני' אבל תאנים וענבים ורמונים – מברך עליהן שלש ברכות; דברי רבן גמליאל. וחקמים אומרים: ברכה אחת. רבי עקיבה אומר: אפילו אבל שלק והוא מזוננו – מברך עליו שלש ברכות. השוטה מים לצמא – אומר: "שתבל נהיה בדברו". רבי יהודה אומר: "בורא נפשות רבות וחסרונן".

גמרא רבי סימון, רבי תדאי בשם רבי יהושע: אכל במזרחא של תאנה וקא לאכול במערבה – צריך לברך. אבא בר רב חנא

[דף נ' ע"ב]

אמר: וין ישן וין חדש – צריך לברך. שינוי וין – אין צריך לברך. שינוי מקום – צריך לברך. הפיע דעתו – כמי שהוא שינוי מקום. רבי, על כל חבית וחבית שתיה פותח – תיה מברך עליה. ומה תיה אומר? רבי יצחק רובה בשם רבי: "ברוך הטוב והמטיב".

מעשה ברבי עקיבה שעשה משתה לשמעון בנו. על כל חבית וחבית שתיה פותח – תיה מברך עליה ואמר: "חמרא טבא לחיי רבנן ולתלמידיהון".

השותה מים לצמא – אומר: ברוך "שהכל נהיה בדברו". אמר רבי יונה: חוץ ממי דקרים.

אמר רבי יוסי: ולכל מים שהוא צמא להן. אמר רבי אבון: השותה מי דקרים מהו אומר? "ברוך שפרא מי רפואות". אית תני תני: "מי דקרים". ואית תני תני: "מי דקלים". מאן דמר "מי

יה _____ שְׁעוּרִים יוֹמִיִּים לְיָמֵי שְׁבוּעַ פְּרִשְׁת שְׁלַח תְּשַׁע"ד

דְּקָרִים" – שָׁהֵן דוֹקְרִין אֶת הַפֶּרֶחַ. וּמִן דִּמְר "מִי דְקָלִים" – שָׁהֵן
יוֹצֵאִין מִבֵּין שְׁנֵי דְקָלִים.

חֲדָרָן עֲלֵךְ פִּיצֵר מְבָרְכִין

פָּרֵק שְׁבִיעִי

שְׁלֶשֶׁה שְׂאֵבְלוֹ פְּאֶחַת – תִּיבִין לְזִמָּן. אֲכַל דְּמֵאֵי, וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן
שְׁנֵיטְלָה תְּרוּמָתוֹ, וּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֹּדֶשׁ שְׁנַפְדוּ, וְהַשְּׂמִשׁ שְׂאֵבְל
בְּזֵית, וְהַכֹּתֵי –

[דף נ"א ע"א]

מִזְמָנִין עֲלֵיהֶן. אֲכַל אֲכַל טָבֵל, וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שְׁלֵא נִיטְלָה
תְּרוּמָתוֹ, וּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֹּדֶשׁ שְׁלֵא נַפְדוּ, וְהַשְּׂמִשׁ שְׂאֵבְל פְּחֹת
מִכֹּזֵית, וְהַנְּכָרִי – אִין מִזְמָנִין עֲלֵיהֶן.

גמרא הָבָא אִיתְמַר: אֵין רִשְׁאִין לְחַלְקָ. וְכֵה אִיתְמַר: תִּיבִין לְזַמֵּין!
שְׂמוּאֵל אָמַר: כָּאֵן – בְּתַחֲלָתָהּ. כָּאֵן – בְּשׂוּףָהּ.

אֵי זָהוּ בְּתַחֲלָתָהּ, וְאֵי זָהוּ בְּשׂוּףָהּ? תִּרִין אָמוּרִין, חַד אָמַר: נְתַנּוּ
דַעַת לְאַכּוּל – זָהוּ בְּתַחֲלָתָהּ. אָכְלוּ כְּזֵית – זָהוּ בְּשׂוּףָהּ. וְחַרְנָה אָמַר:
אָכְלוּ כְּזֵית – זָהוּ בְּתַחֲלָתָהּ. גָּמְרוּ אָכִילְתָּן – זָהוּ בְּשׂוּףָהּ.

רַבִּי אֲבָא בְּשֵׁם רַב הוּנָא, רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם אֲבָא בַר יִרְמְיָה:
שְׁלָשָׁה – חוּבָה. שְׁנַיִם – רְשׁוּתָהּ. אָמְרָהּ רַבִּי זְעִירָא קוּמִי רַבִּי יִסָּא,
אָמַר לִיה: אֲנִי אֵין לִי אֵלָא מִשְׁנָה! שְׁלָשָׁה שְׁאָכְלוּ כְּאֶחָת – תִּיבִין
לְזַמֵּין!

רַבְּנָן דְּהֵבָא בְּדַעְתוּן, וְרַבְּנָן דְּהֵתָם בְּדַעְתוּן. שְׂמוּאֵל אָמַר: שְׁנַיִם
שְׁדָנוּ – דִּינִיחָן דִּין אֵלָא שְׁהוּא נְקָרָא בֵּית דִּין חֲצוּפָה. רַבִּי יוֹחָנָן
וְרַבִּי שְׂמַעוֹן בְּן לָקִישׁ תַּרְוִיחוּן אָמְרִי: אֲפִילוּ שְׁנַיִם שְׁדָנוּ –

[דף ג"א ע"ב]

אֵין דִּינָן דִּין.

רב הונא אָמַר: שְׁלֹשָׁה שְׁאֲכָלוּ זֶה בְּפָנַי עֲצָמוּ וְזֶה בְּפָנַי עֲצָמוּ וְזֶה בְּפָנַי עֲצָמוּ, וְנִתְעַרְבוּ – מְזֻמְנִין. רב הֶסְדָּא אָמַר: וְהֵן שְׁבָאוּ מִשְׁלַשׁ חֲבוּרוֹת. עַל דַּעֲתִיהָ דְרַבִּי זְעִירָא וְחֲבוּרְתֶיהָ – וְהֵן שְׁאֲכָלוּ שְׁלֹשָׁה בְּאַחַת.

רבי יוֹנָה, עַל הָדָא דְרַב הוֹנָא: הַטְּבִיל שְׁלֹשָׁה אִיזוּבוֹת זֶה בְּפָנַי עֲצָמוּ וְזֶה בְּפָנַי עֲצָמוּ, וְנִתְעַרְבוּ – מִזְה בְּהֵן. רב הֶסְדָּא אָמַר: וְהֵן שְׁבָאוּ מִשְׁלַשׁ חֲבִילוֹת. עַל דַּעֲתִיהָ דְרַבִּי זְעִירָא וְחֲבוּרְתֶיהָ – וְהוּא שְׁהַטְּבִיל שְׁלֹשָׁתָן בְּאַחַת.

אֵין תִּימָר: אֵין לְמִידִין אַזּוֹב מִבְּרַכָּה! וְאַנְן חוֹזְנִין רַבְּנָן קְרִימִין בְּסוּפָה, וְיִלְפִין מִטֵּיט הַנְּרוֹק! כִּי דִתְנִינָן תַּמּוּן: הִרְחִיק אֶת הַסִּיפּוּד מִן הַדְּפָנוֹת שְׁלֹשָׁה טְפָחִים – פְּסוּלָה, הָא פְּחוֹת מִיכָן – בְּשִׁירָה. מַהוּ לִישָׁן תַּחְתֵּיוֹ? הַתִּיב רַבִּי יִצְחָק בֶּן אֱלִישֵׁיב, הָרִי טֵיט הַנְּרוֹק – מִשְׁלִים בְּמִקְנֶה וְאֵין מְטַבִּילִין בּוֹ, אַף הָכָא – מִשְׁלִים בְּסוּפָה וְאֵין יִשְׁנִין תַּחְתֵּיוֹ.

שְׁלֹשָׁה שְׁאֲכָלוּ בְּאַחַת וּבִיקָשׁ אֶחָד מֵהֶן לֵילֵךְ לוֹ, דְּבֵית רַב אֲמָרִי: יִבְרַךְ בְּרַכָּה רֵאשׁוֹנָה וְיִלְךְ לוֹ.

אי זו היא ברכה ראשונה? דבית רב אמרי: זו ברכת הזימון. רבי זעירא בשם רב ירמיה: זו "הזן את הכל". רבי חלבון בר חנן בשם רב: זו "הזן את הכל". התיב רב ששת: והא מתניתא פליגא! שנים שלשה – תיבין בברכת הזימון,

שבת קודש – ט"ז סיון

[דף נ"ב ע"א]

הא ארבעה – לא! אין תימר ברכת זימון ראשונה, ניתני ארבעה! אשכחן תני ארבעה.

אין תימר זו "הזן את הכל" – קשיא. אין תימר זו "הטוב והמטיב" – לית את יכיל, שנייא היא, דאמר רב הונא: משניתנו תרוגי ביתר לקבורה – נקבעה הטוב והמטיב! הטוב – שלא נסרחו. והמטיב – שניתנו לקבורה.

אָמַר רַב הוֹנָה: תִּפְתָּר בְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל, דְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר:
הַטּוֹב וְהַמְּטִיב – דְּבַר תּוֹרָה!

דְּכַתִּיב (דְּבָרִים ח'): **וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ** – זוֹ בְּרַכַּת הַזֵּימוּן. אֵת
ה' אֱלֹהֶיךָ – זוֹ "הֵזֵן אֶת הַכֹּל". **עַל הָאָרֶץ** – זוֹ בְּרַכַּת הָאָרֶץ.
הַטּוֹבָה – זוֹ בְּרַכַּת בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם. וְכֵן הוּא אֹמֵר (דְּבָרִים ג'): **הֲהָרָה
הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוּ.**

אֲשֶׁר נָתַן לְךָ – זֶה הַטּוֹב וְהַמְּטִיב.

כְּתוּב בַּתּוֹרָה בְּרַכָּה לְפָנֶיךָ, וְאִין כְּתוּב בַּתּוֹרָה בְּרַכָּה לְאַחֲרֶיךָ!
מַה כְּתִיב בָּהּ לְפָנֶיךָ? (דְּבָרִים לב) **כִּי שָׁם ה' אֶקְרָא הַבּוֹ גְּדֹל
לְאֱלֹהֵינוּ.** כְּתִיב בַּמּוֹזֵן בְּרַכָּה לְאַחֲרֶיךָ, וְאִין כְּתִיב לְפָנֶיךָ. מַה
כְּתִיב לְאַחֲרֶיךָ? **וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ!**

וּמַנִּיין לִיתֵן אֶת הָאָמֹר בְּזֶה בְּזֶה, וְאֵת הָאָמֹר בְּזֶה בְּזֶה? רַבִּי
שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָתָן: אֵתִיא שָׁם לְגִזְרָה שְׁוּהָ,
מַה שָׁם שְׁנַאָמַר בַּתּוֹרָה – בְּרַכָּה לְפָנֶיךָ, אַף שָׁם שְׁנַאָמַר בַּמּוֹזֵן –
בְּרַכָּה לְפָנֶיךָ. וּמַה

[דף נ"ב ע"ב]

שם שְׁנַאֲמַר בְּמוֹזוֹן – בְּרַכָּה לְאַחֲרָיו, אַף שֵׁם שְׁנַאֲמַר בְּתוֹרָה –
לְאַחֲרֵיהּ.

עד פְּדוֹן פְּרָבִי עֲקִיבָא. פְּרָבִי יִשְׁמַעְעָל? רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי
יִשְׁמַעְעָל: קַל וְחוֹמֵר, מַה אִם מוֹזוֹן שְׂאִין טְעוֹן בְּרַכָּה לְפָנָיו – טְעוֹן
בְּרַכָּה לְאַחֲרָיו. תוֹרָה שֶׁהִיא טְעוֹנָה בְּרַכָּה לְפָנֶיהָ – אִינוּ דִּין
שֶׁתִּהְיֶה טְעוֹנָה בְּרַכָּה לְאַחֲרֵיהּ!

עד פְּדוֹן תוֹרָה. מוֹזוֹן? מַה אִם תוֹרָה שְׂאִינָה טְעוֹנָה בְּרַכָּה
לְאַחֲרֵיהּ – טְעוֹנָה בְּרַכָּה לְפָנֶיהָ. מוֹזוֹן שְׂטַעוֹן בְּרַכָּה לְאַחֲרָיו –
אִינוּ דִּין שְׂטַעוֹן בְּרַכָּה לְפָנָיו!

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי נִתָּן. רַבִּי יִצְחָק אָמַר: (שמואל א, ט) כִּי הוּא יְבָרַךְ
הַזֶּבֶחַ אַחֲרֵי כֵן יֹאכְלוּ הַקְּרָאִים. רַבִּי נִתָּן אָמַר: (שמות כג)
וְעַבְדְּתֶם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וּבְרַךְ אֶת לַחֲמֶךָ וְאֶת מִימֶךָ. אִימְתִי
הוּא קְרוֹי לַחֲמֶךָ וְאֶת מִימֶךָ? עַד שְׁלֵא אֲכַלְתָּ.

רַבִּי אֹמֵר: מַה אִם בְּשִׁעָה שְׂאֵכֵל וְשָׂבַע – צָרִיךְ לְבָרַךְ, בְּשִׁעָה
שֶׁהוּא תֹאב לְאָכּוֹל – לֹא כָּל שְׂבִין!

עד בְּדוֹן מִזוֹן. תוֹרָה? מַה אִם מִזוֹן שְׁאִינוּ אֶלָּא "חַיֵּי שְׁעָה" – מְעוֹן
בְּרַכָּה לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו, תוֹרָה שְׁהִיא "חַיֵּי עַד" – לֹא כָּל שָׁבָן.

רַבֵּי זְעִירָא בְּעֵי: אֵילִין שְׁלֵשָׁה קְרוּיוֹת מַה אֶת עֶבֶד לֹוֹן? כְּשֵׁלֶשָׁה
שְׁאֶכְלוּ בְּאַחַת, אִו כְּשֵׁלֶשָׁה שְׁאֶכְלוּ זֶה בְּפָנָי עֲצָמוּ וְזֶה בְּפָנָי עֲצָמוּ
וְזֶה בְּפָנָי עֲצָמוּ? אֵין תְּעַבְדִּינוֹן כְּשֵׁלֶשָׁה שְׁאֶכְלוּ בְּאַחַת, הִרְאִישׁוֹן –
מְבָרַךְ בְּרַכָּה רֵאשׁוֹנָה, וְהִאֲחֲרוֹן – בְּרַכָּה אַחֲרוֹנָה, וְהִאֲמַצְעֵי –
אֵינוּ מְבָרַךְ כָּל עֵינָר. אֵין תְּעַבְדִּינוֹן כְּשֵׁלֶשָׁה שְׁאֶכְלוּ זֶה בְּפָנָי
עֲצָמוּ וְזֶה בְּפָנָי עֲצָמוּ וְזֶה בְּפָנָי עֲצָמוּ, אֶפִּילוּ הִאֲמַצְעֵי – מְבָרַךְ
לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו.

אָמַר רַבֵּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבְדִּימָא: לֹא לְמַדוּ בְּרַכַּת הַתּוֹרָה מְבָרַכַת
הַזִּימוֹן אֶלָּא לְרַבִּים.

